

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON 2023/0024

Datum 2023-04-03

Svar på motion nr 36/2022 Platsgaranti särskilt boende för äldre 90+ som upplever stor otrygghet

Sammanfattning

I motion nr 36/2022 ”Platsgaranti särskilt boende för äldre 90+ som upplever stor otrygghet” väckt i Kommunfullmäktige 2022-12-12 § 8:52 lämnar Sofia Almgren (S) och Lars Frid (S) förslag på införande av platsgaranti på särskilt boende för personer 90 år och äldre som upplever stor otrygghet i ordinärt boende. De menar att otrygghet i ordinärt boende ökar med stigande ålder och ensamhet och att behoven, som de anser kan vara av social och psykisk karaktär, inte kan säkerställas genom maximala hemtjänstinsatser då otryggheten återkommer när individen blir ensam.

Motionärerna yrkar för Socialdemokraterna:

-Ett införande av platsgaranti inom insatsen särskilt boende för äldre för individer 90 år och äldre som upplever stor otrygghet i ordinärt boende.

Beslutsförslag

Vård - och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta:

Att anse motion nr 36/2022 besvarad och med hänvisning till nedanstående inte införa platsgaranti på särskilt boende för äldre 90 + som upplever oro och otrygghet i ordinärt boende:

- I Österåkers kommuns befintliga riktlinjer framgår att en helhetsbedömning av den sökandes situation och möjlighet, oavsett ålder, ska vägas samman med en rad parametrar bl a oro och otrygghet redan idag.
- En individuell bedömning gör alltid vid handläggning av ärenden enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen.
- Det, vid ett införande, riskerar att uppstå en platsbrist på de särskilda boendena på sikt.
- Det finns en risk att införandet av platsgaranti skulle leda till ökade kostnader för kommunen.

Bakgrund

Socialdemokraterna har i motion nr 36/2022 ”Platsgaranti särskilt boende för äldre 90+ som upplever stor otrygghet” lämnat förslag på införande av platsgaranti på särskilt boende för ovan nämnd målgrupp. De hänvisar till Danderyds kommun som de menar tillämpar platsgaranti för individer 90+ där stor upplevd otrygghet i ordinärt boende är en av de behovsgrunder som tas i beaktande vid behovsbedömningen. I rapporten ”Platsgaranti särskilt boende för äldre 90+ som upplever stor otrygghet” presenteras en beskrivning av lagstiftning och riktlinjer, bedömningskriterier mm. Det görs även en jämförelse mellan Österåkers kommuns och Danderyds kommuns riktlinjer. Vidare görs även en översyn hur det ser ut i närliggande kommuner, en

Tjänsteutlåtande

presentation av befolkningsprognoser, kostnader samt övriga konsekvenser av ett införande av platsgaranti.

Förvaltningens slutsatser

Särskilt boende för äldre är en behovsprövad boendeform enligt Socialtjänstlagen.

I 4 kap 1 § Socialtjänstlagen regleras rätten till bistånd. Utöver lagstiftningen har kommunerna bl a riktlinjer som stöd vid handläggningen. I Österåkers kommuns riktlinjer framkommer bl a att permanent särskilt boende beviljas personer med ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser dygnet runt och som inte kan tillgodoses i den egna bostaden med hjälp av hemtjänstinsatser eller på annat sätt. Vidare framgår att behovet ska grundas sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation och möjligheter vägs samman med fysiska, sociala, medicinska, psykiska och existentiella behov. Otrygghet och oro kan vara ett skäl. Vid utredning av en ansökan om bistånd enligt 4 kap 1 § ska en individuell bedömning av den sökandes behov alltid göras. Vid en jämförelse är Österåkers kommuns och Danderyds kommuns riktlinjer mycket lika med den skillnaden att Danderyds kommun har exempel på bedömningsgrunder där bl a personer som fyllt 90 år och upplever stor otrygghet i ordinärt boende beskrivs. Förvaltningen gör bedömningen att kommunen inte bör införa platsgaranti för personer 90 + som upplever stor otrygghet. Detta då det redan i befintliga riktlinjer framgår att en helhetsbedömning av den sökandes situation och möjlighet, oavsett ålder, ska vägas samman med en rad parametrar bl a oro och otrygghet. Vidare görs alltid en individuell bedömning vid handläggning av ärenden enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen. Behovet av att införa en platsgaranti för en viss målgrupp anses därför inte föreligga. Danderyds kommun, som motionärerna hänvisar till kan inte heller sägas ha en platsgaranti då stor otrygghet i ordinärt boende för personer 90 år och äldre bara är ett av flera exempel på bedömningsgrunder som tas i beaktande i behovsprövningen.

Ytterligare en anledning till att inte införa det motionärerna föreslår är att det, med tanke på det allt högre antalet invånare som är 90 år och äldre, skulle kunna leda till att det blir platsbrist speciellt på somatiska platser. Det skulle i sin tur kunna leda till att personer som är yngre än 90 år och i stort behov av särskilt boende skulle behöva vänta längre på en plats som hen kanske har större behov av än en äldre person som beviljats plats.

Ekonomiskt skulle en platsgaranti för personer 90 år och äldre kunna innebära en ökad kostnad då kostnaden för en individ på särskilt boende/månad motsvarar ett mycket högt antal timmar beviljad hemtjänst/månad och det då skulle kunna vara personer med betydligt mindre behov placerade på särskilt boende. Tiden en person bor på boende kan även öka vilket bör tas med i kostnadsberäkningen. Dels utifrån att en plats då blir ”belagd” längre och att kostnaden för varje enskild individ totalt blir större.

Förvaltningens mening är att ett införande av platsgaranti på särskilt boende för äldre 90+ som upplever stor otrygghet inte bör införas mot bakgrund av de i beslutsförslaget angivna orsakerna som närmare beskrivs i den rapport som biläggs tjänsteutlåtandet.

Tjänsteutlåtande

Bilagor

1. Motion 36/2022 VON 2023/0024 Platsgaranti särskilt boende för äldre 90+ som upplever stor otrygghet.
2. Rapport Platsgaranti särskilt boende för äldre 90+ som upplever stor otrygghet 2023-04-03

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Åsa Lundgren
Enhetschef

Karin Leo

Sakkunnig

Expedieras

Kommunfullmäktige

Digitala Signaturer